

Hoe kan het dat de radarbeelden zo verkeerd werden geïnterpreteerd? En hoe zijn de palen geplaatst, en waarom?

Prehistorische tegenvaller

Het 'tweede Stonehenge' dat Engelse archeologen vorig jaar ontdekt meenden te hebben, blijkt voorlopig slechts te bestaan uit grote gaten waarin enorme houten palen hebben gestaan.

Joost Vermeulen
AMSTERDAM

Het was groot nieuws vorig jaar: de Durrington Walls, een grote dubbele aarden cirkel in de directe omgeving van Stonehenge, in het zuidoosten van Engeland, zou volgens onderzoekers zijn opgeworpen over een cirkel van reusachtige stenen. Met behulp van grondradar hadden wetenschappers negentig stenen, qua formaat vergelijkbaar met die van Stonehenge, onder het zand weten te lokaliseren. Dertig stuks zouden daar nog altijd in complete toestand begraven liggen.

Van de overige zestig zouden nog belangrijke resten aanwezig zijn. Alle stenen zouden op een gegeven moment zijn omgegooid en vervolgens 'bewust' begraven onder een laag zand, waardoor de Durrington Walls onstonden. Men was eind vorig jaar zo overtuigd van deze ontdekking dat er zelfs een fraaie 3D-presentatie op internet verscheen waarop is te zien hoe de stenen cirkel er ooit uit moeten hebben gezien.

Verbijsterende ontdekking

Toen deze zomer archeologen de eerste twee van de negentig stenen wilden opgraven, kwamen ze tot een verbijsterende ontdekking. Op de plek

In de omgeving groeide nooit genoeg hout voor de driehonderd palen

→ Impresie van de prehistorische rij monolieten.
ILLUSTRATIE STONEHENGE HIDDEN LANDSCAPE PROJECT

waar volgens de radarbeelden stenen zouden zitten, troffen zij slechts grote gaten aan.

In deze gaten hadden enorme houten palen gestaan. Maar van die palen zelf ontbreekt op enkele splinters na elk spoor. "Ze zijn al in de oudheid weer verwijderd, waarna de lege gaten keurig met grind en gruis waren opgevuld," zei een van de archeologen in een interview met het Britse dagblad *The Daily Telegraph* weten.

Bij die werkzaamheden gebruikten de prehistorische bouwers gereedschappen van been. Daarvan zijn er twee teruggevonden. Een schouderblad dat gebruikt is als schep en een benen houweel.

De archeologen hopen dat deze gereedschappen een aanwijzing kunnen geven over de ouderdom van deze gaten. Want de eerdere datering, 4200 voor Christus, die was gebaseerd op een vergelijking met het

→ Op de plaatsen waar stenen werden verwacht, werden slechts gaten gevonden. FOTO NATIONAL TRUST

stenen Stonehenge, staat op losse schroeven.

Maar de ouderdom is niet het enige raadsel. Want hoe kan het dat de radarbeelden zo verkeerd werden geïnterpreteerd? En hoe zijn de palen geplaatst, en waarom? En wanneer werd het hout verwijderd en wat heeft men ermee gedaan?

Eikenbomen

Wat de zaak nog gecompliceerder lijkt te maken, is het feit dat in de prehistorie er in de omgeving van de Durrington

Walls nauwelijks bomen groeiden. Een kleine berekening leert dat als er op alle negentig plekken waar stenen werden vermoed houten palen hebben gestaan van zo'n omvang, er ongeveer driehonderd volwassen eiken nodig waren. Zo veel hout was absoluut niet voorhanden in de omgeving, het moet dus van ver zijn aangevoerd.

Er wordt nu ook rekening mee gehouden dat het 'tweede Stonehenge' er heel anders heeft uitgezien dan vorig jaar nog werd gedacht.

GENENONDERZOEK

Giraffen niet allemaal van dezelfde soort

Giraffen komen in vier verschillende soorten voor. Dat blijkt uit omvangrijk genetisch onderzoek gepubliceerd in vakblad *Current Biology*. Tot dusver zijn biologen er steeds van uit gegaan dat giraffen allemaal tot dezelfde soort behoren. Die theorie kwam voort uit het gegeven dat de dieren onderling weinig verschillen in lichaamsbouw en vachtpatroon. Het nieuwe onderzoek laat echter zien dat giraffen genetisch evenveel van elkaar kunnen verschillen als bruine beren en ijsberen. De ontdekking leidt ertoe dat ecologen nu per giraffensoort gaan bepalen of die tot de bedreigde diersoorten moet worden gerekend.

SPORENONDERZOEK

Elk mens heeft eigen patroon haareiwitten

Eiwitten in het haar kunnen mensen net zo goed identificeren als dna. Dat concluderen Amerikaanse onderzoekers in vakblad *Plos One*. Forensisch onderzoekers en archeologen gebruiken nu vooral dna-analyse om te achterhalen aan wie menselijke sporen toebehoren. Dna vervalt echter na verloop van tijd, waardoor het onbruikbaar kan worden. Eiwitten zijn een stuk stabiel. De Amerikanen hebben ontdekt dat bepaalde componenten van eiwitten – zogeheten eiwitmarkers – een patroon vormen dat net als dna per individu verschilt. Ze spreken van een *game changer* in het forensisch onderzoek.

SCHIMMEL

Bier zorgde voor geïsoleerde evolutie gist

Bierbrouwers hadden controle over gistenschimmels nog voordat